

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 507/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Náhradné vozidlo, s.r.o.**, Tolstého 1201/20, Žilina, IČO 50 496 166, zastúpeného ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Tolstého 1201/20, Žilina, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/1/2025 z 29. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 17. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní domáhal uloženia povinnosti na zaplatenie sumy 412,50 eur s príslušenstvom proti žalovanému – poisťovni podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorej bol povinne zmluvne poistený vinník dopravnej nehody, pri ktorej bola spôsobená škoda na motorovom vozidle.

3. Poškodený v dôsledku dopravnej nehody stratil možnosť užívať svoje motorové vozidlo, ktoré bolo na účely vykonania jeho opravy odovzdané do autorizovaného servisu – zmluvnému partnerovi žalovaného, a preto si od sťažovateľa prenajal na základe zmluvy o nájme náhradné motorové vozidlo. Nájom náhradného vozidla trval od 14. decembra 2023 do 21. decembra 2023 (8 dní) a bol ukončený dňom, keď bolo zo strany poškodeného objektívne možné prevziať si svoje

opravené vozidlo z autoservisu, a to po vykonaní jeho opravy a oznámení o ukončení šetrenia poisťnej udalosti zo strany žalovaného („krycí list“), na základe ktorého následne žalovaný poskytol autoservisu poisťné plnenie. Nájom náhradného vozidla tak trval len po nevyhnutnú dobu, počas ktorej bol poškodený vylúčený z možnosti užívania svojho vlastného motorového vozidla nachádzajúceho sa v autoservise, ktorý umožnil prevziať poškodenému opravené motorové vozidlo po vystavení a doručení krycieho listu zo strany žalovaného autoservisu, ktorý predstavoval prísľub žalovaného, že náklady na jeho opravu budú kryté z povinného zmluvného poistenia vinníka dopravnej nehody, poisťenca žalovaného.

4. Sťažovateľ vystavil poškodenému faktúru za prenájom motorového vozidla v celkovej výške 1 125 eur. Poškodený odplatne postúpil svoju budúcu pohľadávku voči žalovanému z titulu jeho nároku na náhradu účelne vynaložených nákladov na nájom náhradného vozidla na sťažovateľa, čo oznámil žalovanému. Následne sťažovateľ vyzval žalovaného na náhradu nákladov účelne vynaložených na nájom náhradného vozidla. Žalovaný poskytol sťažovateľovi poisťné plnenie len vo výške 712,50 eur a v oznámení o ukončení vyšetrovania škodovej udalosti poškodenému uviedol, že výšku náhrady škody stanovil tak, že náhradné vozidlo priznal počas doby opravy, t. j. do 18. decembra 2023 – 5 dní.

5. Okresný súd Trenčín (po zrušení platobného rozkazu a postúpení veci) rozsudkom sp. zn. 83C/42/2024 zo 16. septembra 2024 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 412,50 eur. Na základe odvolania krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie napadnutým rozhodnutím zmenil tak, že žalobu sťažovateľa zamietol s tým, že za nemožnosť používať vozidlo po jeho oprave môže zodpovedať škodca z dopravnej nehody, teda prevádzkovateľ vozidla v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka len v prípade, ak sú aj po oprave naďalej naplnené predpoklady zodpovednosti za škodu, okrem iného aj príčinná súvislosť medzi dopravnou nehodou a nemožnosťou užívať už opravené vozidlo. Odvolací súd, vychádzajúc z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 602/2022, konštatoval, že táto situácia prichádza do úvahy, ak existujú také individuálne okolnosti, pre ktoré je opodstatnené zotrvanie vozidla v servise aj po ukončení jeho opravy. Konštatoval, že neobstojí žalobcom tvrdené čakanie na vydanie krycieho listu poisťovňou, resp. čakanie na úhradu opravy zo strany poisťovne samo osebe ako dôvod zachovania príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a potrebou používať náhradné vozidlo aj po oprave vozidla poškodeného.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Odvolací súd podľa sťažovateľa rozhodol v rozpore s rozhodovacou praxou súdov v sporoch medzi ním a poisťovňami o náhradu nákladov za nájom náhradného vozidla vzniknutých v dôsledku nedôvodného krátenia poisťného plnenia, pričom nerešpektoval účel náhradného vozidla definovaný v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 602/2022.

7. Sťažovateľ poukázal na viaceré obdobné právne veci, v ktorých odvolacie súdy rozhodli odlišne, od ktorých sa odvolací súd v tejto veci odklonil, konkrétne rozhodnutia Krajského súdu v Žiline (9Co/107/2023, 4Cob/89/2022, 11Co/88/2023, 9Co/90/2024, 7Co/51/2024, 6Co/77/2023) a Krajského súdu v Bratislave (3Cob/202/2020, 3Cob/86/2023, 3Cob/94/2023). Súdy prevažne konštatovali, že skutočnou škodou v tomto prípade je nájomné za prenajaté náhradné motorové

vozidlo za celú dobu, po ktorú poškodený svoje poškodené motorové vozidlo nemohol využívať, teda až do dňa, keď poškodenému motorové vozidlo bolo vydané autoservisom po jeho oprave. Napadnuté rozhodnutie je v rozpore aj s judikatúrou ústavného súdu, najmä rozhodnutiami sp. zn. III. ÚS 602/2022, III. ÚS 476/2024, III. ÚS 322/2025, I. ÚS 291/2025.

8. Závery krajského súdu predstavujú porušenie princípu právnej istoty, keď nájom náhradného vozidla v prejednávanej veci predstavoval primeranú, nevyhnutnú a účelnú dobu nájmu náhradného vozidla, po ktorú bol poškodený vylúčený z užívania svojho poškodeného motorového v dôsledku zavineného konania poistenca žalovaného.

9. Názor krajského súdu, že sťažovateľ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi dopravnou nehodou a nepoužívaním vozidla poškodeným po vykonaní jeho opravy, a preto nie je daná zodpovednosť prevádzkovateľa vozidla za náhradu nákladov za požičanie náhradného vozidla za obdobie po vykonaní opravy vozidla poškodeného, je tak v rozpore s definovaným účelom náhradného vozidla, keď v konaní bola doba nemožnosti užívania poškodeného vozidla pre jeho zotrvanie v autoservise sťažovateľom preukázaná. Odvolací súd nedôvodne preniesol dôkazné bremeno na sťažovateľa, pričom súčasne ignoroval skutočnosť, že poškodený nemal reálnu možnosť svoje opravené vozidlo užívať už momentom vykonania jeho opravy ku dňu uvedenému na faktúre za jej vykonanie.

10. Dôvod užívania náhradného vozidla odpadá až ku dňu vydania opraveného vozidla poškodenému, pretože až vtedy sa opravené vozidlo dostáva do dispozície poškodeného. Sťažovateľ zastáva názor, že nie je dôvodné skúmať účelnosť a nevyhnutnosť užívania náhradného vozidla nad rámec účelu náhradného vozidla definovaného nálezom sp. zn. III. ÚS 602/2022.

11. Postup autoservisu, ktorý je partnerom žalovaného, pri vykonávaní opravy motorového vozidla a jeho vracaní poškodenému nemožno nijako pričítať poškodenému, ktorý bol objektívne po celú dobu zotrvania jeho motorového vozidla v autoservise vylúčený z užívania svojho motorového vozidla, a to v dôsledku primárnej príčiny, ktorou je vznik škody na jeho motorovom vozidle poistencom žalovaného.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa o náhradu škody spočívajúcu v nákladoch vynaložených na požičanie náhradného motorového vozidla počas opravy vozidla poškodeného, ktorá vznikla v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej poistencom žalovaného. Zásadná námietka sťažovateľa spočíva v tvrdení, že krajský súd ústavne neudržateľným spôsobom ustálil, že poškodený má nárok na náhradu nákladov spojených s prenájmom náhradného motorového vozidla iba do času, keď bola ukončená oprava motorového vozidla, nie až do momentu, keď bol autoservisu doručený krycí list zo strany žalovanej poisťovne, ktorý deklaruje úhradu nákladov spojených s opravou motorového vozidla. Podľa sťažovateľa je uvedený právny názor v rozpore s rozhodnutiami krajských súdov v obdobných veciach, ako aj s judikatúrou ústavného súdu.

13. Každý ma právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

14. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené. Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Rozhodnutie súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti.

15. Ústavný súd už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok [Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] vylučuje pri bagateľných veciach prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 94/2014, IV. ÚS 322/2024, IV. ÚS 270/2024, II. ÚS 343/2023). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 717/2013)].

16. Obdobnú otázku účelnosti nájmu náhradného vozidla pri oprave poškodeného vozidla krajské sudy ako odvolacie sudy riešia rozdielne. Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na skupinu rozhodnutí vychádzajúcich z názoru, že bezprostredne po skončení opravy vozidla objednanej poškodeným nekončí účelnosť nájmu náhradného vozidla a nájom je dôvodný, až kým poisťovňa servisu krycím listom nepotvrdí, že za poškodeného zaplatí odplatu za opravu. Ústavnou sťažnosťou namietaný rozsudok krajského súdu vychádza z opačného stanoviska, ktorého podstatou je, že oprava je ukončená vystavením faktúry po oprave vozidla, keďže poškodenému nič nebráni, aby si opravené vozidlo zo servisu prevzal.

17. Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 602/2022 publikovanom v zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu pod č. 30/2023, na ktorý sťažovateľ opakovane poukazuje, konštatoval: „Účelom nároku poškodeného na užívanie náhradného motorového vozidla je eliminácia škodlivého následku spôsobenej dopravnej nehody, ktorá zasahuje do bežného života poškodeného, a to až do momentu,

keď môže opätovne užívať svoje vlastné motorové vozidlo. V prípade čiastočnej škody účelnosť nákladov spojených s užívaním náhradného vozidla zaniká momentom, keď došlo k ukončeniu opravy havarovaného vozidla, teda de facto vtedy, keď sa opravené vozidlo dostane do dispozičnej sféry poškodeného na ďalšie používanie. V prípade totálnej škody možno za relevantnú považovať dobu od zapožičania náhradného vozidla do momentu oznámenia poisťovne o ukončení likvidácie škodovej udalosti [a o výške poistného plnenia podľa § 11 ods. 6 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, resp. poukázania finančných prostriedkov], keď kontinuálne pretrváva potreba používania náhradného motorového vozidla a s tým spojené primerané náklady. Za oznámenie o ukončení šetrenia škodovej udalosti nie je možné považovať predbežné oznámenie poisťovne o rozsahu poškodenia vozidla, t. j. oznámenie o spôsobe, akým bude poisťovňa ďalej pri šetrení škodovej udalosti postupovať. Dôležitým kritériom pre posúdenie primeranosti a účelnosti užívania náhradného vozidla môže v okolnostiach prípadu byť doručenie oznámenia o ukončení likvidácie (ukončení šetrenia) škodovej udalosti a poukaz finančných prostriedkov, keď poškodený (až) ich prijatím získa možnosť využívať hodnotu, ktorú pred škodovou udalosťou plnohodnotne realizoval využívaním poškodeného vozidla.“

18. Súčasne bol poukaz na predmetný nález aj súčasťou odvolacej argumentácie sťažovateľa, s ktorou sa krajský súd náležite vysporiadal (body 17, 19 odôvodnenia rozsudku krajského súdu), v súlade s uvedeným konštatoval, že za rozhodujúci okamih pre posúdenie účelnosti nákladov za nájom náhradného vozidla je potrebné považovať v zásade moment ukončenia opravy havarovaného vozidla, ale s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu je možné uvažovať o dobe dlhšej. Podľa krajského súdu ani ústavný súd nezastáva bez ďalšieho názor, že trvanie nároku na náhradu nákladov s užívaním náhradného vozidla je závislé výlučne od faktickej dispozície poškodeného s vozidlom, ako to prezentuje sťažovateľ.

19. Krajský súd sa preto nestotožnil s názorom okresného súdu, že za účelne vynaložené možno považovať aj náklady, ktoré vznikli po tom, čo bolo poškodené vozidlo opravené. Po vykonaní opravy už nejde o nemožnosť užívať opravené vozidlo z dôvodu dopravnej nehody ako hlavnej príčiny, v dôsledku ktorej žalovaná poisťovňa plní za poisteného z povinného zmluvného poistenia. Pojmovo nejde o vozidlo náhradné za obdobie, keď nebolo možné užívať vlastné motorové vozidlo. Sťažovateľ nespochybnil, že v konaní bolo preukázané, že vozidlo bolo opravené už 18. decembra 2023 a v momente zavŕšenia opravy bola ukončená potreba náhradného vozidla, ktoré odovzdal až 21. decembra 2023.

20. Krajský súd sa jasne a zrozumiteľne (body 21 až 25) vyjadril aj k námietke sťažovateľa, že doba nájmu náhradného vozidla po jeho oprave odôvodňovala čakanie na „krycí“ list zo strany žalovaného, ktorý je ako prísľub úhrady ceny opravy vozidla z povinného zmluvného poistenia podmienkou vydania opraveného vozidla poškodenému. Krajský súd poukázal predovšetkým na právny vzťah medzi autoservisom a poškodeným, ktorému predovšetkým vzniká povinnosť uhradiť cenu opravy (bez ohľadu na jej zaplatenie poisťovňou z povinného zmluvného poistenia). Na základe uvedeného uzavrel, že zodpovednosť škodcu z dopravnej nehody nie je splnená pre absenciu príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a nemožnosťou užívať už opravené vozidlo ako základného predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu. Individuálne okolnosti, ktoré by potvrdzovali dlhšie trvajúci nájom náhradného vozidla, neboli v danej veci preukázané.

21. Ústavný súd po komplexnom posúdení napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru o jeho ústavnej akceptovateľnosti, vychádzajúc zo skutočnosti, že krajský súd sa opravným prostriedkom sťažovateľa a jemu predchádzajúcim postupom dostatočne zaoberal (body 19 až 21), čím poskytol ochranu označeným právam, čo je pre ústavný súd pri posudzovaní napadnutého rozhodnutia podstatné. Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu vzhľadom na jej účel, jeho závery nemožno považovať za excesívne, a preto sťažovateľom uplatnené námietky nemôžu byť základom toho, aby jeho záležitosť bolo možné posunúť do roviny meritórneho ústavnosúdneho prieskumu.

22. Ústavný súd na margo rozdielnosti v rozhodovaní odvolacích súdov v otázke posudzovania nárokov na náhradu nákladov za nájom náhradného vozidla dodáva, že nezjednocuje rozdielnu judikatúru všeobecných súdov. Ústavný súd zdôrazňuje, že preskúmava skutkové a právne závery súdov z hľadiska parametrov ústavnej udržateľnosti, a to z hľadiska základného práva, ktorého porušenie je namietané. Nie je teda úlohou ústavného súdu, aby v prípade takej (ústavnej) udržateľnosti komplexne nahrádzal rozhodovanie všeobecného súdu. Nemôže preto zohľadniť sťažnostnú námietku o potrebe prieskumu právneho názoru len z dôvodu neprípustnosti dovolania pre tzv. majetkový cenzus zakotvený v § 422 CSP, a tým na seba prevziať úlohu súdu vyššej inštancie v systéme všeobecného súdnictva, ktorá prislúcha (ako už bolo uvedené) výlučne Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (zjednocovaním prostredníctvom stanovísk aj pri riešení právnych otázok, ktoré nie sú predmetom rozhodovania v dovolacom konaní, tak ako to zodpovedá príslušnej statusovej zákonnej úprave v kontexte popísanej pôsobnosti najvyššieho súdu).

23. Rozhodujúce je, či z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je možné zistiť konkrétne úvahy, ktoré súd viedli ku konkrétnemu právnomu záveru, čo bolo v prípade sťažovateľa splnené. Vychádzajúc z napadnutého rozsudku krajského súdu a zohľadňujúc prezentovanú sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a právom na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu